

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.16, november 2020

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1844 (SJ: 780)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 6

US *Udvalgte Skrifter* 9

Teksten er etableret af Kirsten Vad

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Kirsten Vad, redigeret af Holger Berg og Krista Stinne Greve Rasmussen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Jes Fabricius Møller

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:1]

Skov-Hornets Klang

mellem

Skamlings-Bankerne,

betegnet af

Nik. Fred. Sev. Grundtvig.

Kiøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i *Bianco Lunos* Bogtrykkeri.

1844.

Rune-Bladet

med

“*Christian den Ottende*”

og

Det Unge Danmark.

- 1 |PS:498 Snekken under klaret Sky,
Paa den blanke Vove,
Glider ind, i Morgengry,
Under grønne Skove,
Bringer med til *Axelstad*
Bredt og boldt et Bøge-Blad,
Tæt med Runer ristet!
- 2 Bladet sender *Nordens Aand*,
Fuldt af Runer ramme,
Ved det *unge* Danmarks Haand,
Til den *gamle* Stamme,
Risted dem paa Bølgen blaa,
Hvor Aartusinder ham saae,
Svæve over *Sundet!*
- 3 |A:4 Snekken under *Dannebrog*,
Den er god at kiende,
Skjalden graa, see hist i Krog,
Mellem *Ungersvende!*
Saa med *Odin* er om Bord
Gamle Danmark, med et Ord,
Aandelig *forynget!*
- 4 |US:21 Snekken skrider under Øe,
Fuld af *Hurra-Tanker*,
Ladning let paa *Øster-Sø*,
Kom fra *Skamlings-Banker*,

Hvor, med *Hurra* høit i Sky,
Gylden-Aarets Morgen-Gry
Hilste *Folke-Munden!*

5 |PS:499| Det var *Danmarks* Folke-Mund,
Fuld af Folke-Sange,
Hurra-Raab af Hjertens Grund,
I de grønne Vange,
Folke-Munden fra igaar,
Stum i mange hundred Aar,
Nys med Sang oplukket;

6 *Dan* og *Angel* Brødre var,
Som de sjelden findes,
Pagten af det Broder-Par
Den skal evig mindes;
Lovning god, med Haand og Mund:
Last og Brast i allen Stund
Staae vi med hinanden!

7 |A:5| *Dan* og *Angel*, som ifjor
Lagde *Mund-Lag* sammen,
Det skal spørges trindt i *Nord*,
Gjør det end med Gammen,
Løbe ei med Lime-Stang,
Ride rapt med Kæmpe-Sang,
Over *Skamlings Banker!*

8 *Skamling-Høiens* Venne-Brev,
Til det *Danske* Hjerte,
Hurtig Kæmpe-Aanden skrev,
Under *Freyas* Kierte;
Runen "*Odin Rynke-Bryn*"
Ord som Ild, ja, Ord som Lyn,
Billedlig betegner!

9 |US:22| Ordet lød, som Torden-Brag
Ruller over Skoven,
Ramde og som Torden-Slag,
|PS:500| Kasted Glands paa Voven,
Tændte Baal i Kæmpe-Favn,
Tændte *Skamling-Høiens* Bavn
Med de *klare* Luer!

10 *Urda-Svanens* Hjerte-Røst,
Paa den *Danske* Tunge,

Lyde skal med Ungdoms-Lyst,
Dødens Frygt bortsjunge,
Synge Liv og slynge Lyn,
Skjænke de *Blindfødte Syn*,
Og de *Stumme Mæle!*

11 |A:6 Ryst din Vinge, *Odins Ravn!*

Glem nu ei dit Galder!
Skamling-Høiens Aften-Bavn
Græder Guld for *Balder*,
Løser *Odins Søn* fra *Hel*,
Skaber *Nordlys-Dag* i Kveld
Over *Doures* Isse!

12 Seer du det, du Blindebuk!

Lyst der blev i *Skoven!*
Hører du det nu, *Kuk-Kuk!*
Sang der blev paa *Voven:*
Svane-Sang paa *Bølgen* blaa!
Tusind Aarer Takten slaae
I de smulle Vande!

13 *Tydsker*, med den stolte Hu,

Og de stive *Skanker!*
Seer du, *Gnister* springe nu
Over *Skamlings Banker!*
Vogt dig vel! thi faaer de *Sving*,
Lukt de fare med et *Spring*
Over *Dannevirke!*

14 |US:23|PS:501 Vogt dig vel! det er til *Thor*,

Du har kastet *Handske*;
Til dig lyner det fra *Nord:*
Her er *Holger Danske!*
Keiser Rødskjæg! har du *Lyst*,
Bryd en *Landse*, prøv en *Dyst*,
Under *Dannevirke!*

15 |A:7 Har du *Ymers Øienbryn*,

Har du *Hrungner-Kiøllen*;
Vi har *Thrudvangs* klare *Lyn*,
Lys paa *Dalby-Møllen*;
Vi har *Mjølner Asa-Kraft*,
Trods det korte *Hammerskaft*
Vi slaae *Dal* paa *Dovre!*

16 Vi har Græs og vi har Korn,
Vi har gode Heste,
Vi har ogsaa *Gjallar-Horn*,
Blik paa “fælles Bedste”;
Lyder Hornet høit i Sky,
Hele *Norden* staaer paany
Nær ved *Dannevirke!*

17 Rid ei meer din høie Hest!
Han slaaer af imorgen;
Freden huer *Heimdal* bedst,
Høit paa Klippe-Borgen!
Naar du hører Lurens Døn,
Buk da kiønt for *Odins Søn!*
Mildt da *Freya* smiler.

|A:8|US:24

Forord.

“Skov-Hornets Klang mellem Skamlings Banker”, det klinger halvfremmed, maaskee endog lidt søgt, men dog ingenlunde stivt, og jeg vidste i en Hast ikke bedre at “betegne”, hvad der aabenbar ikke lader sig “beskrive”, men kun betegne: det *Danske Folke-Møde*, med *Munden* til Tjeneste, som gjorde sin Pligt, og gav ikke blot *Hertugdømmets*, men ogsaa *Kongerigets Folke-Raad* et godt Exempel til Efterligning; thi mellem disse Banker, hvor *Dannebrog* vaiede, baade oppe og nede, saa, hvorhen man vendte Øiet, blev det klart:

Danebrog fløi ind fra Havet,
Fæsted dybt i Skoven Rod!

mellem disse Banker, beklædte med Folk, som Sydens Bjerger med Faar, rystede af Hurra-Raabet fra den *Danske Tunge*, som Sydens Bjerger af Jordskjælv, giennemglødede af Fædernelands-Kiærlighed, som *Vesuv* af Underjords-Ilden, oplyste og overstraaede i Kveld af *Kæmpe-Bavnens* klare Luer, kaldende paa alle *Dannemænd* til Markens Værn, mens de ildsprudende Bjerger, med deres svovlede Flammer, kun varsle for Ødelæggelse; mellem disse Banker saae jeg grant og |A:9|hørde lydelig, at det var intet Blændværk og intet Dværgemaal, der giækkede mig, da jeg nys indvendig sang og udvendig skrev:

Som en *Bøg* ved *Øre-Sundet*,
Voxe skal nu *Dannebrog*,
Fugle-Sangen, tusindmundet,
Tone om Dens Seiers-Tog!

|US:25| Voxe skal i *Bøge-Skygge*
Blomster alle, faurt og frit,
Voxe skal og *Danmarks Lykke*;
Mens paa *Møens Klint* er Kridt;

Ja, *Dannemænd!* der er for alt det *Barnlige*, saavelsom for *Barnet* i Moders Liv, et stort og glædeligt Øieblik, da det giennembryder alle Hindringer og kommer for Lyset, en *Fødsels-Stund* og *Fødsels-Dag*, der baade *begynder Levnets-Løbet*, skøndt det, som alle Børn, maa krybe, til det lærer at gaae, gaae sagte, før det kan løbe, og løbe længe med, før det lærer at *flyve*, baade saa smaat *begynder Levnets-Løbet*, og føder *Tids-Regningen*, og et saadant *Giennembrud*, en saadan *Fødsels-Stund* og *Fødsels-Dag*, har *Danskheden*, og vi med den i Tusindtal, virkelig oplevet mellem *Skamlings-Bankerne* i *Torsdags*, alt fra Hedenold en Høitids-Dag for hele *Norden*, som *Fødsels-Dagen* for *Odins* og *Jordens Søn*, den ikke blot stærke og vældige, men ogsaa ædle og oprigtige *Asa-Thor*, hvis "*Herkuliske Arbejder*" selv de *Islandske Sagamænd* fandt for mange til alle at opregnes, og selv *Nordens Skjalde* for kæmpemæssig |A:10| store til værdig at besynges. Ja, en saadan *Torsdag*, ret egenlig en *Skær-Torsdag*, som svarede til den Uforglemmelige i *Konge-Dybet*, en saadan *klarhimlet Torsdag* oprandt virkelig for mine Øine mellem *Skamlings-Bankerne*, da *Bonde-Sønnen*, fra *Sommersted*, *Laurids Skau*, soleklart beviste, hvad jeg rigtig nok ikke tvivlede om, men hvad de Fleste hidtil fandt meer end tvivlsomt: beviste, at *Dannemænd* kan faae langt mere *Dannelse* paa deres *Modersmaal*, end paa *Latin* og *Græsk* og paa det "underlige *Mesopotamiske Sprog*", som de skolerette "Latinere" kan udenad paa deres *Fingre*, og har møisommelig skabt med dem; beviste det og forklarede bedre end nogen *Præst*, hvad det *fjerde Bud* "ær din *Fader* og din *Moder*, at det maa gaae dig vel og du maa længe leve i *Landet*", hvad det har med "*Fæderne-Landet* og *Moders-Maalet*" at gjøre! Ja, i den samme *Stund* kom den *unge Danskhed*, som en ægte *Datter* af den *Gamle* for *Dagen*, saae denne Verdens Lys og vil, mens det brænder, sikkert vise, at hun er ogsaa en ægte *Datter* af *Asa-Thor*, som virkelig med en *indfødt Kvinde*, altsaa med *Dannekvinden Sif*, havde en *Datter*, en *Jomfru Drude*, som Ingen vidste Rede til, men som nu blev oplyst mellem *Skam*|US:26| *lings-Bankerne*, og lærer nok at dandse pænt til hendes gamle Forældre skal have deres *Guld-Bryllup*, og *Fru Sif*, istedenfor

de Lokker, *Loke* stjal, og de graa Stumper, han levnede, skal sees med "*Guld-Nakken*", som *Loke* blev nødt til at skaffe hende hos de konstige Dværge.

Dog, hvor høit vi end vil svinge os, enten paa *Sleipner* eller *Pegasos*, saa faaer vi dog daglig at finde, at |A:11|vi leve langt meer i "*Kieldermændenes*" end i "*Mythernes*" Tid, og jeg kan derfor ikke selv vide, hvordan det vilde gaaet mig med *Skamlings-Festen*, hvis jeg var rullet dertil og derfra paa Hjulene, og havde kun pløiet Søen i en Færge, ved *Nyborg* eller *Kallundborg*, ved *Assens* eller *Middelfart* og *Snoghøi*; om ikke da maaskee det Hele allerede nu kun svævede dunkelt for mig som en sær og sød Drøm, jeg vel kunde have Lyst til at drømme næste Aar paa ny, men hvorpaa jeg dog Intet turde bygge, og hvoraf der heller ingen Kæmpe-Skridt eller Helte-Bane lod sig udlede; men nu var Lykken mig saa god, og det *Skandinaviske Selskab* saa forekommende artig, og *Orla Lehmann*, paa Dets og *Danmarks Vegne*, saa utrættelig i sin venlige Tjenst-Iver, og *Koldingenserne*, baade *Aften* og *Morgen*, ikke blot saa giæstmilde, men saa giæstprude ved det "Unge Danmarks" og den gammelagtige *Skjalds* Hjemøgelse, og det "*Unge Danmark*" i sine hundrede *Skamlings-Farere*, saa elskværdigt og fornøieligt, og endelig var *Damp-Farten*, giennem *Lille-Belt* og *Øresund*, især paa *Hjemveien*, saa blid, saa munter, saa lystig uden alt Vildskab, kort sagt, saa ægte dansk og dannis, at, om jeg end vilde, hvad dog er langt fra Mening, saa kunde jeg dog ikke indbilde mig, det Hele var en *Drøm*, saa kunde jeg dog ikke væрге mig imod det Indtryk, at der er "*Nyt paaferde*", men kun af *det Slags* Nyt, der kaldes saa, fordi det "*sjelden* skeer", og er igrunden kun en lyslevende *Fornyelse* af det *Ældgamle*, saaledes, som selv *Franskmanden* har bemærket, at det er egenlig ikke Forældrene men *Bedste-Forældrene*, der leve op i *Børnene*! See, det kom jeg nu ogsaa underveis |A:12|paa den smukkeste og behageligste Maade baade til at tage og føle paa, og til at sige *Ungdommen*, baade i *bunden* og *ubunden* Stil, og den første gode Leilighed var ved *Gniben* og *Sællands Rif*, hvor vi Alle kom i Tanker om *Villemoes* og de andre giæve *Dannemænd*, som sove nu paa *Oddens Kirkegaard*, men vare engang lysvaagne til gamle *Danmarks Ære*, og lukkede deres Øine i en fortvivlet Kamp med den *Engelske* Over|US:27|magt 1808, da vor sidste Orlogsmand af den gamle Bygning "*Prinds Christian*" løb paa Grund og blev til Vrag og gik i Lyset; thi da stemmede *Ungdommen* op og sang min gamle Vise om *Villemoes* for "Piger smaa", og derved fik jeg den bedste Leilighed til at minde om, hvad der staaer paa *Bauta-Stenen* over ham og de andre *Ænherier* eller *Medbeilere* til Livet i *Valhall* og *Folkvang*: i Heltedigtet og Kæmpevisen, og til at udbringe et *Dansk Hurra* til deres Ihukommelse. Og herved var det et lykkeligt Varsel, at *Lodsen*, der ikke kunde bare sig for at lytte til *Visen* om *Villemoes*, havde nær sat os fast paa *Sællands Rif*, men

satte os dog ikke, saa vi løb dobbelt glade efter *Nakke-Hoveds* og *Kullens Fyr*, ad *Sundet* til. Her aabnede sig nu den allerbedste Leilighed til et venligt Ordskifte med det “Unge Danmark”; thi som jeg, endnu med lidt af Taarerne i Øiet, som *Villemoes-Sangen* havde fremlokket, saae ud over det krusede Hav, med den lette, hvide *Skum-Giæring*, der fulgte os, som en Flok *Svane-Unger*, paa begge Sider, da fik jeg inderlig Lyst til at lade *Ungdommen* vide, hvor inderlig vel jeg følte mig i dens Midte, og nynnede desaarsag for mig selv paa de *første Vers* til *Rune-Bladet*, som skulde følges med *Skamlings-Talen*, og i samme Øieblik var *Ungdommens* Tanker hos mig og det *gamle Danmark*, det fik jeg deilig at vide, da en *Ungersvend* traadte hen til mig og spurgde, om jeg ikke nok vilde tømme et Bæger med *Ungdommen*? Med største Fornøielse, var naturligviis mit Svar, naar Drikken kun ikke er mig for stærk, og skiøndt jeg strax fandt, at Alt hvad jeg kunde taale var at nippe til *Ungdoms-Bægeret*, saa gav dog allerede det mig Ungdoms-Mod og Lethed til at springe op paa Bænken og fortælle *Ungdommen*, hvad jeg just gik og nynnede paa, fordi jeg nu følte tilbunds, at jeg meget for tidlig havde sørget over, at jeg sagtens kom til at tage Broder-Parten af gamle *Danmarks* Arv og Odel, rørligt og urørligt Gods, med mig i Graven, eftersom jeg nu mærkede, at der i den yngre Slægt var baade Beilere og Medbeilere Nok til Alt, hvad der er smukt og ædelt, høit og dybt, aandigt og hjerteligt, og efterhaanden lyst og klart, og sagde de ikke Alle “Ja”, saa var jeg stokdøv.

See, under disse Omstændigheder faldt det mig let, eller rettere, faldt det af sig selv, at i Morgen-Stunden, under Opseilingen i *Øre-Sund*, under den deilige *Sællands-Kyst*, blev *Rune-Bladet* omtrent som det er, saa jeg ved *Torbæk* kunde magelig staae op paa Bænken og læse fra Bladet, til ikke *US:28* liden Morskab for *Ungdommen*, der med sine egne Øine havde seet, det var intet Hexeri at skrive *Danske Vers* i *Øresund*, men gik ligesaa naturligt til, som naar hver Fugl synger med sit Neb i de “grønne Lunde.”

Saaledes har jeg da paa det Jævneste betegnet, hvad der høilig frydede mig ombord paa “Christian den Ottende” med det “Unge Danmark”, og lader nu min *Opskrift* følge, *A:14* som den findes, til Ordet mellem *Skamlings-Bankerne*, som det laae mig paa Tungen, og vel betegnes derved kun meget svagt baade hvad jeg følte og hvad jeg sagde i de stive *fem* Kvarteer, *Kiøbenhavns-Posten* melder, jeg *skal have* talt; men *Meningen* seer man dog strax deraf, og *Meningen* med en *Tale* er nu engang Alt, hvad de kan faae at see paa Papiret, som ikke selv har hørt den. For de *opmærksomme* Tilhørere, og af dem har jeg aldrig havt saa mange, vil her derimod være meget, som de, ved at see Tegnet, halvveis høre igien, men ogsaa fattes Meget, baade Alvor og Gammen, der lever og dør sammen med det lydelige, det fuglevingede Ord, som jeg aldrig har fundet saa let, saa flydende, saa kiækt, saa forvovent og saa lykkeligt

paa mine Læber, som mellem *Skamlings-Bankerne*, saa det kostede kun Overvindelse at holde op, og kan, hvad det saa end skulde koste, hverken forglemmes eller fortrydes!

Grundtvig.

[A:15]**[US:29]** Danske Landsmænd, *Slesvigske* Dannemænd! det er med særdeles Glæde, jeg indtræder i Eders Venne-Kreds, som er Dannemarks lyslevende Grændse-Fæstning, det sande, unedbrydelige *Dannevirke*, vel bygt af *Jord*, men kun som den *Almægtige* bygger, der i Begyndelsen skabde *Jord-Mennesket* i sit eget Billede og efter sin Lignelse! Ja, I giæve og fribaarne Dannemænd! kiække og bolde, som alt i *to Aartusinder*, om ikke længer, stod paa Vagt for det velsignede *Fæderneland*, de hjerteligste Heltens og de elskeligste Kvinders ældgamle Hjem, stod paa Vagt mod det altid herskesyge, brydske og krigske Folk, hvis *Keisere* satte al deres Ære i at være "*Rigets Formerere*," stod paa Vagt mod dem, ligesom, efter vore gamle Skjaldes Billed-Sprog, *Heimdal* paa *Himmelbjerget* bevogtede det "grønne Gudhjem," som kun "Gynge-Broen" adskildte fra den store og vidtløftige men golde *Jette-Verden!* Naar jeg derfor læser i de gamle Skrifter, at her, ved *Eideren*, var alt fra *Arildstid*, i den gamle Folke-Dommer *Bøges Tid*, opkastet en *Jord-Vold* imod *Tydkernes* Angreb, som kaldtes *Holger-Diget*, men at denne *Jord-Vold* i *Thyre Dannebods Dage* agtedes utilstrækkelig, saa hun befæstede den med **[A:16]** det berømte *Plankeværk*, som kaldes *Dannevirke*, og at endelig Kong *Valdemar* den *Store* satte en vældig *Grund-Mur* i *Plankeværkets* Sted; naar jeg læser denne Efterretning, see, da staaer det levende for mig, at der i Tidens Løb foregik en *indvortes* Forandring i det gamle *Slesvigske* Mark-Grevskabs og Hertugdoms Forhold til *Konge-Riget*, der paa *Billed-Sproget* godt kan betegnes med de samme Ord, at først var her en *Jord-Vold*, som kaldtes *Holger-Diget*, og siden blev her et *Planke-Værk* og en *Grund-Mur* af *Steen* til Grændsernes Forsvar, som kaldtes *Danne-Virke* eller *Dane-Giærdet*; men ved *Jord-Volden* og *Holger-Diget* forstaaer jeg da *Slesvigerne* selv, der kæmpemæssig, som en *Holger-**[US:30]**Danske*, forsvarede sig mod de paatrængende Fremmede, saa der behøvedes intet konstigt Værn, eller, for at blive i det gamle Billedsprog: *Heimdal* forsvarede da *Gynge-Broen* med sit gode Sværd, som kaldes "*Mande-Hoved*," og med sit *Gjallar-Horn*, den høirøstede Lur, som vakde altid Kæmper Nok til Lande-Værn; thi "*Gynge-Bro*" er, i mine Øren, et nordisk, kæmpemæssigt Billede paa *Folke-Tungen* ved Landets *Grændser*, der altid gaaer som en *Flom* eller *Gynge*, og truer hvert Øieblik med at briste! Saaledes i *Arilds-Tiden*, da utallige *Danske* Viser og Kvad, Sagn og Mundheld og gamle Ord var i *Folke-Munde*, og da *Folke-Stemmen* paa Moders-Maalet var fri og høirøstet paa *Konge-Stævne*, og da *Folke-Aanden*, Nordens *Kæmpe-Aand*, derfor altid var *lysvaagen*, som *Heimdal* og som Fuglen i Skov, der kun blunder

et Øieblik, og vaagner brat, naar Bladene rasle! Allerede i Dronning *Thyras* Dage begyndte det at blive anderledes, begyndte Kæmpe-Aanden at *forsvinde*, Folke-Stemmen at *dale* og Folket at *indslumre*, og i Kong *Valdemars* Tid var hele den glimrende *Herrefærd* dog kun Folkets *Døds-Kamp* for Ro i Graven, og alle de *konstige Indretninger*, man gjorde, for at betrygge sig denne Gravens Ro og Stilhed, viste sig i Tidens Løb ligesaa svage og forgiængelige som *Dannevirkes Planke-Værk* og *Grund-Mur*, om hvis Spor man nu, hardtad forgiæves, maa lede i Gruset. Det var derfor en herlig *Indskydelse* af *Folke-Aanden*, af *Nordens* tilbagevendte *Kæmpe-Aand*, da En af *Eders* værdige *Talsmænd*, paa det gienfødte *Konge-Stævne*, gav *Tydskeren*, som truede med Gienfærdet af Keiser *Rødskiæg*, Svar, som man raaber i Skoven, ja, gav ham at betænke, at *her* slumrer *Holger Danske* endnu, og skyer hverken Ild eller Vand, naar han vaagner, leger da Himmelspræt med Trolde og blæser ad Gienfærd, saa de glemme at spøge! Ja, dette hørøstede Ord om *Holger Danske*, det skal, saa længe *Danmark* staaer, være uforglemmeligt, som *Folke-Aandens* klare *Forvarsel*, eller rettere, som det *første Ord* af den tilbagevendte *Folke-Aand*, trods sin beskedne Forklædning, kiendelig nok paa det kæmpemæssige, det fuglevingede Ord, der er som Torden for Trolde, som *Thors-Hammeren* for alle *Nordens* Fiender. Og see, hvad Kæmpe-Aanden bebudede, det skedte brat, som sagt, saa gjort, og det gienlød høit i Fiendens Leir, at *Holger Danske* var nu staaet op fra de Døde, og kæmpede med Løve-Mod for *Moders-Maalet*, saa *Nord-Slesvigs Talemand*, trods [|US:3|](#)alle Tydske Forbud, trods *Jette-Larmen* af det usalig hensovne, [|A:18|](#)skinhellige Romerske Riges Gienfærd, trods alt Dette og meget Andet, "*blev ved at tale Dansk!*"

Dette er eet Ord, saa godt som Fireogtyve, ja tusind Gange bedre end de længste og kløgtigste *Tydske Taler*, udspækkede med Stumper og Stykker af den ugudelige Romer-Ret; *Nord-Slesvigeren* blev ved at tale *Dansk*, det er et gyldent Ord, indgravet i *Sølv-Hornet*, ei, for med det at giemmes og glemmes og engang i Fremtiden, ligesom *Heimdals* det gamle *Guld-Horn*, at graves op af Jorden, nei, men for *billedlig* at betegne det korte men fyndige Omkvæd paa *Folke-Visen*, der nu uophørlig skal lyde fra *Klang-Hornet* paa *Konge-Stævne*, fra det ny *Sølv-Horn*, hvormed *Folke-Aanden*, som *Nordens* Kæmpe-Aand, nu skal forklare det gamle *Guld-Horns* dybe Toner og alle dets gaadefulde Tegn! Ja, *Nord-Slesvigeren* blev ved at tale *Dansk*, det skal efter Aarhundreders Forløb være det kjernefulde Udtog af *Eders Kæmpe-Historie*, thi dette lille Ord indslutter da i sig baade Kampens Storværk og *Seiers-Krandsen*, thi vi veed det Alle, stor er Kampen, det vil koste, at sætte det *Danske Modersmaal*, denne, af *Tydskerne* og *Romer-Retten*, som er *Næve-Retten*, til Kværnen og Trælkvinde-Kaar fordømte og

fornedrede, men altid dog høibaarne, delige *Dronning*, sætte hende igien paa sin *Throne*, og ligesaa skøn, som Kampen er stor, vil Seiers-Krandsen være, *uvisnelig*, som *Moders-Maalet er udødeligt*, hvor Folke-Aanden seirer. Dog, jeg har nævnet *Kamp* og jeg er gammel nok til at vide, at naar man i *vore Dage* hører dette, for alle Kæmper liflige, men for alle Krystere og Skrællinger frygtelige Ord, da tænker man sjelden eller aldrig paa Andet end *Haanden*, og paa **A:19**de dødelige Vaaben, som kun gribes og føles og føres med *Hænder*, tænker sædvanlig kun paa *Haanden*, fordi *Aandens Kraft* er Døgnet ubekjendt, alle dens mangfoldige Kampe og Seire i Tidernes Løb er for Døgnet kun et Hjerne-Spind til at væve lange, kiedsommelige Helte-Digte af. Jeg maa derfor vel sige det høirøstet og udtrykkelig, at naar jeg taler om *den store Kamp*, som det vil koste, før det *Danske Moder-Maal*, ved Danmarks Grændse-Skiel, kan hæve sig fra *Trælle-Bænken* høit paa *Dronning-Stolen*, en Kamp, der klarlig speiler sig i *Uffe* hin *Spages* Kreds-Gang paa *Eider-Holmen*, hvor der var To om Een, ligesom nu, to Tydskere, den Ene høi, den anden plat, om den eenlige Dansker, men hvor *Danskeren* dog blev *ene* om **US:32**Seieren, da tænker jeg hverken paa “Næver eller Negle”, thi den Tid er, Gud skeep Lov! forbi, da *Næver* og *Negle*, enten med eller uden *Penne*, afgiorde “*Tungernes Trætte*”; nu skal Trætten jævnes af *Tungerne* selv i *Folke-Munde*, der, ligesom den *stumme Uffe*, pludselig, ved de Fremmedes Forhaanelse, faae deres *Mæle igien*, og, har de fordum med Glæde tjent en *mægtig Aand*, faaer tilligemed det *gamle Mæle*, den *gamle Magt* igien, saa *Tungerne*, som tjende og med høirøstet Lovsang priste *Nordens Kæmpe-Aand*, de faaer Kæmpe-Kræfter ei blot til at sprænge rustne Brynier, men fremfor Alt til at føre *Aandens Kæmpe-Sværd*, det nedgravede, men atter opgravede *Skræp*, der kvæder *Ravne-Galder* for hele Verdens Øren, og gjør *Ravne-Gilde* af alle sine trodsige Modstandere, jo fleer i Flok, desværre farne!

Men skal denne “*Tungernes Trætte*” avle saadan en glimrende Seier for den *Danske Tunge*, med *Nordens* **A:20**Kæmpe-Aand, da er aabenbar en “*Høiskole*” nødvendig, men ingen *Latinsk Høiskole*, hvor man kun lærer at fordrive Fæderne-Aanden og at radbrække *Moders-Maalet*, nei en “*Dansk Høiskole*” hvor *Nordens Aand*, paa *Moders-Maalet*, og med det, hersker uindskrænket, og vænner sig til at behandle “*Tydskten*”, herinde, som en haardfør, bredskuldret og kløgtig *Træl*, af hvem man til Hverdags-Brug, baade i Gaarden og i Marken, baade i Smedien og i Hugge-Huset, baade i Stald og Lade, baade hjemme og ude, kan have usigelig megen Nytte, men hvem man, for ei at have Skade men Gavn af ham, fremfor Alt maa lære at *lystre*, maa holde vaagent Øie med og see paa Fingrene!

Og har jeg forstaaet *Eder* ret, da er det ogsaa netop en saadan “*Dansk Høiskole*”, I, af *Kæmpe-Aandens Drift*, har allerede gjort det første Skridt, *Kæmpe-Skridtet*, til at reise, og for dermed at ønske

Eder og Danmark, Nordens Aand og Menneske-Slægten til Lykke, derfor var det egenlig, jeg tog her til Orde, og vovede at vente Opmærksomhed for en Tale, der er i saa gammel en Stil, at Mange vel vil kalde det et fremmed Tungemaal, men som dog hidtil, hvorsomhelst den fik Lov til at lyde, altid klarede i Dannemænds Øine og fandt Vei til Dannekvindens Hjerter.

Ja, en "*Dansk Høiskole*", det var alt i mange Aar min *sødeste Drøm*, og Mangelen deraf, selv hvor Aanden giennem Aarhundreder udviste og forgyldte Byggestedet, *Mangelen* deraf mit *bittreste Savn*, fordi det er mig soleklart, at **US:33** reiser sig ikke brat en Saadan, en virkelig, aandfuld *Dansk Høiskole*, og staaer fast, da er det, i Henseende til *Folket*, omsonst og forgiæves, Alt hvad vi har stridt og **A:21** lidt, skjaldret og sunget, sagt og skrevet, til *Modersmaalets Ære*, thi da kryber Strømmen, som oprandt fra Hjerter-Dybet, oprørdes af Kæmpe-Aanden over vor Isse, og udsprang paa vor Tunge, da kryber den, om et Øieblik, ned i Graven med os, istedenfor at oversvømme Marken til Frugtbarhed og Grøde og forplante sig i *Folke-Munde* fra Slægt til Slægt.

Derfor, *Slesvigske Dannemænd*, fuldender standhaftig, hvad I har kiækt begyndt! Reiser en *Høiskole* i *Eders* Midte, som er *Skamling-Banken*, er Dannemænds Forsamling her, *Eders Fædres Stovværk* og gamle *Danmark* værdig, en *Høiskole*, hvis *Danskhed* man, med *Heimdals* Øine, kan see hundrede Mile borte, en *Høiskole* endelig, der kan hjemle sig Navn af *Heimdals Klang-Horn*, der høres over al Verden! Lad det ikke standse *Eder*, ikke svække *Eders* Mod eller formindske *Eders* Stovværk, at der i *hele* *Danmarks Kongerige* ei findes Mønster eller Mage, men kommer ihu, at ligesom I fra *Hedenold* var *Danmarks Landeværn*, saaledes var I ogsaa dets *Kongelige Mærkes-Mænd*, som gik i *Spidsen* og gav *Løsenet*, laande ikke Mønster af os, men gav os et Mønster, vi fandt, det var Lyst at efterligne!

Ja, *Slesvigske Dannemænd!* *Eders* Ret til at kalde *Dansken* *eders* Modersmaal, og at tale det kongelig frit, den er ikke blot *naturlig*, den er ogsaa *historisk*, ja, den er togange saa, den er *folkehistorisk*, thi dermed begynder *Danmarks* Historie, at da *Slesvigerne* havde kaldt *Øboerne*, med *Prinds Dan*, til Hjælp mod de allerede da paatrængende *Tydskere* og (efter *Rimkrønikens* Ord)

A:22 "Han foer med dem de Tydske imod,
Og slog dem alle der ned for Fod!"

da svoer *Seiervinderne* sig i *Fostbroderskab*, og blev enige om at kalde det nu *fælles* Fæderneland "*Danmarks Rige*" saa her oprandt det *Danske Navn*, her grundedes den *Danske Throne*, her stiftedes det *Danske Rige!* Og denne *Eders folkehistoriske* Ret til ei blot at hedde *Danske*, men til at gaae i *Spidsen* for alle *Dannemænd*, den

er ogsaa kirkehistorisk, thi i *Eders Helligbæk* er jo de første Dannemænd døbte, i *Eders Hedeby* hævdede sig jo den første Danske Kirke, i *Eders Midte* havde jo “Nordens [|US:34](#) Apostel” den hjertelige, den i hele Middelalderen mageløse *Ansgar*, sit Danske Sæde, saa det er i sin Orden, at I ogsaa skolehistorisk blive *Danskens* Banner-Mestere og *Mærkes-Mænd*, ja, saasandt som I er vaagnede i Folke-Aanden, i Nordens Kæmpe-Aand, da kan og vil I ikke taale, at Nogen, i hvad der er ægte Dansk, har enten *For-Spring* eller *For-Trin* for *Eder*, men gjøre endnu eet *Kæmpe-Skridt*, der godt kunde giælde for To, maa vække vor Beundring og vil sikkert ikke savne Efterligning iblandt os!

Ja, jeg er en *Sællandsfar* i mange Ledd, og dybt har jeg sørget derover, at den *Danske Høiskole* ei hævdede sig først i Hjertet af *Sælland*, i det deilige *Sorø*, hvor Pladsen er afstukket af *Forsynet* selv, hvor alle Midlerne er i Overflødighed tilrede, og hvor altsaa kun *Lysten*, eller *Modet* eller *Kræfterne* fattes; men nu seer jeg det, at hvor *Danmarks Rige* og *Danmarks Kirke* oprandt, der maa ogsaa *Danmarks Skole* opbygges! I *Kongeriget* [|A:23](#) synes vi dømt til kun at efterligne hvad vi see, kun i *Hertugdømmet* har *Dansken* Mod til at ligne sig selv, saa der maa *Dansken*, som *Halvfremmed*, vinde Kongerigets Beundring, og som *Halvfremmed* maae vi efterligne den før vi kan taale at see, det er dog igrunden vort Eget.

Derfor, op, I Danske *Mærkes-Mænd*, Haand paa Værket! Lad *Dannebrog* vaie stolt paa *Høiskolen*, I grunde, som den vaiede paa *Bølgen* blaa, endnu i *Konge-Dybet*, trods *Havets Elephant* og *Englands* den største *Vovehals*, men som *Dannebrog* vil aldrig vaie mere, hvis ikke en *Dansk Høiskole* snart lærer *Folket* at skatte og at bruge sit *Modersmaal*, og med *Folke-Aandens* Kraft at forfægte sin naturlige Ret ikke blot til at blive ved at tale *Dansk*, men at tillaes, at raadspørges, at høres og at føies, at styres og ledes paa *Dansk*, saa de *Fremmede*, efter Ordsproget, maae stikke Fingeren i Jorden og lugte hvor de er, lære at synge med de Fugle, de er iblandt, eller lære at tie, Skik følge eller Land flye! Og Alt hvad jeg, som giennem en *Menneske-Alder* med *Flid* har arbeidet mig ind i det *Danske Moders-Maal*, og i den *Nordiske* Kæmpe-Aands *Billed-Sprog* og *Tanke-Gang*, Alt hvad jeg kan bidrage til, at *Eders Danske Høiskole* kan blive en “*Mimers-Brønd*”, hvortil *Konger* ride, for at søge Raad, det skal være uspart; thi for min *Person* har jeg intet Ønske meer i denne Verden, saa jeg ønsker kun at leve lidt endnu, for ikke at tage med mig i Graven hvad der gav mig [|US:35](#) *Øie* for *Menneske-Livet* og *Verdens Løb*, gav mig *Magt* over *Modersmaalet*, og gav mig baade *Mod* og *Kraft* til, naar det gjaldt, at trodse al Verden, med de jævne, gammeldanske Ord: heller døe med [|A:24](#) *Æren* end leve med *Skam*, og før dog lade sig slaae, end krybe i en *Andens Skind*, om det saa var den *Romerske Keisers*!

Lidt viser *Villien*, siger *Dansken* for et gammelt Ord, og for at

vis Villien, den gode Villie, der, ogsaa efter Ordsproget, drager et stort Læs, derfor kom jeg hid, derfor tog jeg Ordet i Eders Kreds, derfor har jeg ogsaa gjort en lille Vise om En af Eders store Landsmænd og Danske Mærkes-Mænd i fordums Tid, som jeg vil bede *Eder* synge med mig, men, i den Tid, da alt Dansk var nær ved at glemmes, ikke blot hos *Eder*, men selv hos os, midt i Kongeriget, da glemtes ogsaa han, glemtes ogsaa den herlige *Slesvigske Helt*, som Visen er om, derfor maa jeg først sige *Eder*, *hvem* han *var* og *hvad* han *gjorde*, som er værdt at ihukomme, saalænge *Danmark* staaer, ja, saalænge Troskab og Manddom agtes Hæder og Ære værd, og som vist heller aldrig mere skal glemmes hos *Eder*! Hans Navn var *Folke*, og han levede i den samme gamle Kong *Vermunds* Dage, som I vel har hørt, blev forhaanet af *Tydskerne* og havde nær overladt dem hele *Danmarks* Rige, fordi hans eneste Søn, *Uffe* hin *Spage*, vel var kæmpevoxen, stor og før, men var *stum* og *maalløs* fra Barnsbeen, men I har vel ogsaa hørt, at Kong *Vermund* fik Mod igien, da hans Søn fik Mæle, og havde stor Glæde af ham paa sine gamle Dage, da *Uffe* bestod den svære Tvekamp med *tvende Tydskere* og fældte dem begge. See, i denne Kong *Vermunds* Tid skedte det engang, at der kom *Fremmede* til *Slesvig*, som vel havde sin egen *Jarl* eller *Hertug*, men Hørde dog til *Jylland* og det *Danske Kongerige*, saa Banner-Mesteren *Folke* fløi afsted til **A:25***Nørre-Jylland*, til *Jelling-Gaard*, hvor den Danske Kong *Vermund* holdt Hof, for at melde Feiden, og bede om Hjælp. Her stædtes da *Folke* ind for Kongen, da han sad over Borde og ryggede sit Ærinde saa snildt og dog saa mandeligt, at han kiøs ei det mindste Barn, men frydede hver ærlig Kæmpe, og fremfor Alt den gamle *Danner-Konge*, hvem han ønskede til Lykke med den herlige Fangst af *Danmarks* Fiender, som dumdristig havde hjemsøgt Landet ved *Skamlings-Banke*, og var saaledes selv løbet lige i Fælden, og var dødsens, hver og Een. Det Ord faldt i god Jord, thi det huede *Danner-Kongen* saa godt, at han bad *Folke* sidde hos og tage til sig af Ret**US:36**terne, hvad Dagen hørde til, og da *Folke* havde alt for meget Hastværk til at lade Hvile falde paa sig, da skiænkede Kongen med egen Haand sit Guld-Bæger fuldt af Viin og rakde *Folke* med det Ord: de er velkomne som bære godt Budskab, og bedre bar ingen Kæmpe under Solen sin Konge Feide-Bud, stik ud med Æren og stik Bægeret i Barmen som en Venne-Gave! *Folke* drak og Vinen smagde ham saa godt af Kongens Bæger, at han opløftede sin Haand og gjorde et bedre Kæmpe-Løfte, end der var længe hørt i *Norden* ved noget *Brage-Bæger*, thi det lød som saa: før jeg skal rømme Marken for *Danmarks* Fiender, før skal jeg tømme dette Guld-Bæger saa bredfuldt af mit eget Blod, som det var nys af Viin! Som sagt, saa gjort, Kæmperne mødtes paa det hvasse Konge-Stævne, hvor man skiftede Hugg, som vrede Kvinder skifte Ord, saa det Ene kunde ei bie det Andet, de *Danske* vandt, Fienden flygtede til alle

Sider, og da Kongen red over Val-Pladsen, da saae han *Folke* sidde lavt paa Tue, men med saa høit et Kæmpe-Mod, at han tømde gladelig Guld-|A:26Bægeret, fuldt af sit eget Blod. Da holdt Kongen stille og sagde: see en Kæmpe, tro som Guld! *saa lønne Dannemænd* Gaver!

Der løber meget Vand til Strande, siger Ordsproget, mens Mølleren sover, og der er løbet endnu langt mere, mens *Holger Danske* sov, men nu, da han er vaagnet, nu skal der ikke løbe mere, før alle *Dannemænd* opløfte deres Stemme og synge en Vise til *Folkes* Ihukommelse, og gjør, ved hans levende Minde, det Kæmpe-Løfte, at før de indrømmer Fienden et Straaes-Bred af Marken, før skal de gjøre som *Folke*, og tømme hver sit Bæger af det varme Hjerter-Blod, der rinder endnu i hver ægte *Dannemands* Aarer fra *Øre-Sund* til *Dannevirke!* Det høre Himlen og lade det lykkes til Fædrenes Ære og *Danmarks* Gavn, skiænke os Alle Aand og Kraft, som Vin i Guld-Bæger, til gladelig at bringe det med Æren ældgamle, velsignede Fæderneland ethvert Offer, blodigt eller ublodigt, som dets Frelse af Fiende-Vold, dets voxende Velstand og voxende Glands udkræver!

Da skal ogsaa *denne* vor Forsamling paa *Skamlings-Banken*, ogsaa dette vort ærlige Kæmpe-Løfte mindes efter Aarhundreders Forløb, og berømmes i langt bedre Taler, besynges i langt bedre Viser og med langt klarere Stemmer, end de, der nu lyde i Sky, fra det *Danske Fostbroder-Lag*, det ældste og ærværdigste, det troeste og det livsaligste Fostbroder-Lag under Solen!

|A:27

Mel. Danmark, deiligst Vang og Vænge.

1 |US:37Slesvig! *Anglers* Jarle-Sæde!

Kongens Moderskiød,
Hvor, til hele *Markens* Glæde,
Morgen-Sangen lød:
Hvor med *Danmarks Arilds-Kirke*,
Høit sig hæved *Dannevirke!*
Tør du end for *Tydsken* sjunge
Med den *Danske* Tunge!

2 *Folke* hedd din gamle Taler,

I vor Konge-Bog
End hans Ord vor Aand husvaler,
Dansk var *Folkes* Sprog;
Feide-Bud, en Foraars-Morgen,
Bragde han til *Jelling-Borgen*,

Som man, efter Kongens Tykke,
Ønsker Folk til Lykke!

3 *Danmarks* Fiender i vor Midte,
Sagde han med Klem,
Vidste Veien godt at hitte
Til de *Stummes* Hjem;
Vore Sværde, Spyd og Pile
Brat dem bringe skal til Hvile,
|A:28 Dem Godnat i Graven sjunge
Med den *Danske* Tunge!

4 **|US:38**Danne-Kongen sit Guld-Bæger
Skiænked fuldt af Viin,
Sagde: drik! det vederkvæger,
Skaalen er og din;
Som en Dannemand og Kæmpe,
Født til Fiende-Skryd at dæmpe,
Har du talt og vil du stride
Paa den *Danske* Side!

5 Tak, som byder, mæled *Folke*,
Sikkert skal mit Staal
Fienden klart mit *Sprog* fortolke,
Drikke Kongens Skaal,
Og før jeg af *Marken* rømmer,
Af mit Blod et Bæger tømmer
Jeg til Skaal for Venner kiære,
Og for *Danmarks* Ære!

6 End er Øiet ei saa taaget,
Det jo seer fuldgrant:
Dansk var dengang *Folke-Sproget*,
Og de *Danske* vandt;
Danne-Kongen, hvid som Duen,
Folke saae paa Bane-Tuen,
Sagde: knap med Guld, som eies,
Helteblod opveies!

7 **|A:29**Slesvig! *Anglers* Jarle-Sæde!
Kongers Moderskiød,
Hvor, til hele *Markens* Glæde,
Morgen-Sangen lød:
Hvor, med *Danmarks* *Arilds-Kirke*,
Høit sig hæved *Dannevirke*!
Længe du om *Folke* sjunge

Frit med Folke-Tunge!
